

I N F O R M A C E
o činnosti daňové a celní správy
České republiky

za rok 2009

Praha, květen 2010

Obsah

	ÚVOD	2
A.	INFORMACE O ČINNOSTI DAŇOVÉ SPRÁVY ČR ZA ROK 2009	7
I.	ÚVOD	8
II.	VÝSLEDKY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ	11
III.	OSTATNÍ AGENDY	43
IV.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	52
V.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE DAŇOVÝCH SPRÁV A STYK S VEŘEJNOSTÍ	60
VI.	INFORMATIKA	64
VII.	PERSONALISTIKA	71
VIII.	HOSPODAŘENÍ DAŇOVÉ SPRÁVY	78
IX.	KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST	83
X.	SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM	84
XI.	ZÁVĚR	86
B.	INFORMACE O ČINNOSTI CELNÍ SPRÁVY ČR ZA ROK 2009	88
I.	ÚVOD	89
II.	VÝSLEDKY DAŇOVÉHO A CELNÍHO ŘÍZENÍ	90
III.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	124
IV.	INFORMATIKA A STATISTIKA	133
V.	PERSONALISTIKA	143
VI.	FINANCE	147
VII.	PROVOZNÍ ZABEZPEČENÍ CELNÍ SPRÁVY	154
VIII.	INTERNÍ AUDIT, KONTROLNÍ ČINNOST	156
IX.	SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM	159
X.	VZTAHY S OBCHODNÍ I LAICKOU VEŘEJNOSTÍ	160
XI.	ZÁVĚR	161

Úvod

Celosvětová hospodářská krize se promítla i do oblasti výběru daní a cel v roce 2009. Ministerstvo financí jako každoročně v tomto období analyzovalo fiskální příjmy z této oblasti a předkládá Vládě České republiky a veřejnosti souhrnný materiál „*Informace o činnosti daňové a celní správy České republiky za rok 2009*“.

Na Ministerstvu financí byla schválena Koncepce vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (JIM), kterou se konkretizuje postup při realizaci Projektu JIM. Projekt JIM předpokládá vytvoření jednoho výběrního místa pro daně, clo a veřejnoprávní pojistné. Pokračují práce na novém zákoně o daních z příjmů. Dne 3. září 2009 nabytí platnosti zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, který nabude účinnosti 1. ledna 2011.

Nyní k samotné struktuře daňové správy České republiky. Tato je tvořena třístupňovou soustavou orgánů skládající se z Ministerstva financí, finančních ředitelství a finančních úřadů. Finanční ředitelství a finanční úřady dohromady tvoří územní finanční orgány (ÚFO). Ministerstvo financí je ústředním orgánem státní správy pro daně, poplatky a clo, a to jako správní úřad s celostátní působností. Řídí finanční ředitelství a jejich prostřednictvím finanční úřady a podílí se na výkonu správy daní. Ústřední finanční a daňové ředitelství (ÚFDR), v jehož čele stojí vrchní ředitel skupiny, podřízený náměstkovi ministra, je organizačním útvarem Ministerstva financí. Finančních ředitelství je celkem osm, dohromady řídí 199 finančních úřadů. Územní působnost finančních úřadů je vymezena odkazem na správní obvody obcí s rozšířenou působností. Finanční ředitelství a finanční úřady mají postavení správních úřadů a organizačních složek státu. Finanční ředitelství jsou dále účetními jednotkami a jsou tedy příslušné hospodařit s majetkem státu, a to rovněž za podřízené finanční úřady, které účetními jednotkami nejsou.

Finanční úřady zejména vykonávají správu všech daní, kromě spotřebních, podle zákona o správě daní a poplatků (ZSDP), přičemž fungují jako prvoinstanční orgán. Finanční ředitelství zejména řídí finanční úřady, vykonávají správu daní v rozsahu stanoveném zákonem a přezkoumávají rozhodnutí finančních úřadů vydaná ve správních řízeních. Struktura finančních ředitelství je odvozena od druhů daní, resp. dalších agend, naopak struktura finančních úřadů vychází z jednotlivých fází daňového řízení.

S účinností od 1. ledna 2010 došlo ke zrušení 22 pracovišť finančních úřadů, které byly dosud upraveny vyhláškou č. 541/2006 Sb., kterou se zřizují pracoviště finančních úřadů. Tato vyhláška byla zrušena a nahrazena vyhláškou č. 492/2009 Sb., o zřízení pracoviště Praha-východ Finančního úřadu v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi. Pracoviště uvedené v názvu vyhlášky tak zůstalo jediným ze stávajících pracovišť, které bylo zachováno i nadále.

Schválený počet zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2009 ve výši 15 598 byl na stejné výši jako schválený počet v roce 2008. Od 1. 7. 2009 došlo v důsledku optimalizace zaměstnanců ke změnám ve schváleném počtu zaměstnanců na jednotlivých finančních ředitelstvích. Schválený počet zaměstnanců stanovený k 31. 12. 2009 na 15 598 zaměstnanců byl ke stejnému datu plněn pouze na 98,7%. Skutečné celkové výdaje rozpočtu pak k 31. prosinci 2009 činily 7 983 688 tis. Kč (98,6% upraveného rozpočtu). Proti loňskému roku byly výdaje letošního roku o 54 863 tis. Kč vyšší (tj. o 0,7%).

Celní správu České republiky (dále jen „celní správa“) nadále tvoří Generální ředitelství cel (GŘC) s pozicí správního úřadu s celostátní působností podřízeného Ministerstvu financí, dále osm celních ředitelství a jim podřízených 54 celních úřadů s územní působností vymezenou odkazem na správní obvody obcí s rozšířenou působností. GŘC

je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Celní ředitelství a celní úřady mají ve věcech hospodaření s peněžními prostředky a jiným majetkem státu postavení vnitřní organizační jednotky GRČ. Celní správa je bezpečnostním sborem. Činnost celní správy zapadá do systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území Evropské unie a při realizaci tohoto dohledu postupuje podle jednotných celních předpisů Společenství. Orgány celní správy mají v zákonem stanovených případech postavení policejního orgánu.

Celní správa je výhradním správcem spotřebních daní. Součástí obecné správy spotřebních daní je také dozor nad dodržováním předpisů o nakládání s vybranými výrobky při jejich výrobě, skladování a dopravě. Celní správa vybírá a vymáhá peněžita plnění uložená jinými orgány – vykonává tzv. dělenou správu (nestanoví-li zákon, že ji výjimečně vykonávají ÚFO). K 1. 1. 2008 s účinností zákonů o dani z pevných paliv, dani ze zemního plynu a dani z elektřiny je celní správa výhradním správcem i u těchto daní.

Orgány celní správy současně vykonávají řadu dozorových, kontrolních a preventivních kompetencí, např. kontroly v rámci Společné zemědělské politiky, kontroly zboží dováženého nebo nacházejícího se na území ČR a s tím spojenou ochranou společnosti a trhu, dohled nad pohybem zboží v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně, kontroly v oblasti práv duševního vlastnictví, odhalování obchodních podvodů v oblasti mezinárodní výměny zboží a podvodů při oběhu výrobků podléhajících spotřební daní, realizaci vymezených opatření boje proti terorismu a praní špinavých peněz. Celní správa se dále podílí na výkonu státního dozoru v silniční dopravě a vykonává kontrolní činnosti v oblasti výkonového zpoplatnění a elektronického mýta, dovozu odpadů, kontroluje legální zaměstnávání cizinců, plní povinnosti spojené s vedením databáze údajů o zahraničním obchodu, zahrnující celý oběh zboží jak se státy EU (Intrastat), tak s třetími zeměmi. Na mezinárodních letištích jsou celní orgány spoluodpovědné za systém ochrany vnější hranice EU. Celní správa je zapojena do plnění úkolů Integrovaného záchranného systému.

Počet systemizovaných míst celní správy k 1. lednu 2008 činil 6 690 a pro rok 2009 pak stanovil stejný počet systemizovaných míst. V souvislosti s plněním usnesení vlády ze dne 8. června 2009 č. 715 o střednědobých výdajových rámcích vlády na léta 2010 až 2012 snížila celní správa k 31. 12. 2009 počet systemizovaných míst celkem o 421, z toho 381 v kategorii celník a 40 v kategorii občanský zaměstnanec. Skutečné celkové výdaje rozpočtu za rok 2008 činily 4 662 mld. Kč a za rok 2009 pak 4 923 mld.

Daňová správa, celní správa i Ministerstvo financí podobně jako v předchozích letech pokračovaly v systematické činnosti vedoucí k rozvoji oblasti mezinárodních vztahů a jejich modernizace (např. výměny informací v oblasti daně z přidané hodnoty po vstupu ČR do EU, činnost směřující k automatické výměně informací v oblasti přímých daní a k rozšiřování počtu smluv o zamezení dvojímu zdanění). Hlavní prioritou Celní správy v roce 2009 pak bylo zajištění všech činností související s výkonem předsednictví České republiky v Radě EU v celní oblasti. Celní správa v rámci předsednictví zajišťovala činnost dvou pracovních skupin Rady EU-Pracovní skupiny pro celní unii (CUWP) spočívajícím v zpracování nového akčního plánu EU pro boj proti porušování práv duševního vlastnictví a Pracovní skupiny pro celní spolupráci (CCWP) spočívající v části vyhodnocení Doporučení Rady o uzavírání dohod mezi celními a policejními orgány. V rámci bezpečnosti informačních systémů celní správy byl nasazen systém sledování zboží podléhající spotřebním daním na nadnárodní úrovni. Byla nasazena nová aplikace na podávání elektronických daňových přiznání (eDAP) určena deklarantské veřejnosti. Daňová a celní správa se rovněž soustavně snaží o zvýšení komfortu pro daňové subjekty a zabezpečení cíle efektivního výběru daní a cel.

Celkový objem daní a cel vybraný v posledních šesti letech daňovou a celní správou ukazuje tabulka (nejsou zahrnuty údaje o DPPO u subjektů založených obcemi a kraji).

Výnos daní a cel v České republice (v mld. Kč)

Druh příjmu		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DPFO (včetně srážkové daně)	FÚ	124,0	133,3	143,7	136,9	152,0	132,9	116,6
DPPO (včetně srážkové daně)*	FÚ	110,4	112,0	142,3	135,4	169,2	192,8	129,7
DPH	celkem	164,9	184,3	208,4	217,8	236,4	255,2	253,6
	FÚ	-76,2	42,1	204,9	217,4	235,9	254,9	253,5
	CÚ	241,1	142,2	3,5	0,4	0,5	0,3	0,1
Spotřební daně	celkem	84,2	95,8	110,4	119,5	138,9	132,9	131,0
	FÚ**	43,1	10,0	0,0	0,0	0,0	0,009	0,0
	CÚ	41,1	85,9	110,4	119,5	138,9	132,9	131,0
Clo	CÚ	10,3	7,5	6,2	6,3	7,4	7,2	1,4
Daň silniční	FÚ+CÚ	5,7	5,5	5,2	5,4	5,9	6	4,8
Daň z nemovitostí	FÚ	4,8	4,9	5,0	5,0	5,1	5,1	6,4
Daň dědická	FÚ	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Daň darovací	FÚ	0,6	0,8	0,8	0,6	0,7	0,3	0,2
Daň z převodu nemovitostí	FÚ	8,0	9,5	9,5	7,8	9,8	10,1	7,8
Ostatní příjmy, odvody a daně	FÚ+CÚ	5,0	5,3	5,4	5,1	5	4,3	3,8
Daňová a celní správa		518,0	559,1	637,0	640,1	747,3	745,3	655,4
- z toho FÚ		225,4	323,4	516,8	513,7	576,5	606,7	522,9
- z toho CÚ		292,6	235,7	120,2	126,4	144,5	138,6	132,5
<i>Meziroční rozdíl inkasa všech daní a cel (v mld. Kč)</i>	FÚ+CÚ	34,3	41,1	77,9	3,1	107,2	-2,0	-89,9
<i>Meziroční indexy inkasa všech daní a cel (v %)</i>	FÚ+CÚ	7,1	7,9	13,9	0,5	16,7	-0,3	-12,1

*Bez vlastní daně u subjektů založených obcemi a kraji. **Dobíhající inkaso SD.

Shrnutí

Celkový objem daní a cel vybraný daňovou a celní správou se snížil v porovnání s rokem 2008 **zhruba o 89,9 mld. Kč**. U daňové správy se jedná částku 83,8 mld. Kč, což představuje meziroční snížení o 13,8%. U celní správy pak o pokles inkasa celkových příjmů ve výši 6,1 mld. Kč, což činí 4,4%.

V roce 2009 **skončil tříletý meziroční růst inkasa daně z příjmu právnických osob** z přiznání na **129,7 mld. Kč** (včetně srážkové daně). V meziročním srovnání 2009/2008 **se inkaso snížilo o 63 mld. Kč, tj. o 36,3%**. Kromě toho v roce 2009 poklesl i objem doměrků na DPPO z přiznání (0,64 mld. Kč) proti roku 2008 (3,46 mld. Kč) o 2,82 mld. Kč, tj. o 81,5%.

U daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání byl **zaznamenán výrazný meziroční pokles celorepublikového inkasa** z hodnoty 17,7 mld. Kč (rok 2008) na hodnotu 5,6 mld. Kč (rok 2009), tj. o **-12,2 mld. Kč**, tj. rozdíl 31,4%.

Inkaso **daně z přidané hodnoty** za rok 2009 činilo 253,6 mld. Kč (z toho celní úřady 0,148 mld. Kč). Proti roku 2008 to znamená pokles o 1,6 mld. Kč (0,6%). Příjmem státního rozpočtu je částka 176,7 mld. Kč (69,68% celkového inkasa) a z celkové rozpočtem stanovené částky (194,1 mld. Kč) je to 91%.

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními ke konci roku 2009 dosáhl **98,5 mld. Kč**, z toho na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. ledna 1993 činil **96,1 mld. Kč** (tj. **97,7%** k celkovému objemu nedoplatků) a na daních staré daňové soustavy platné do 31. prosince 1992 (dále jen „staré daně“) **2,3 mld. Kč** (tj. **2,3%** k celkovému objemu daňových nedoplatků). V porovnání s předcházejícím rokem

klesla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků ze 100,5 mld. Kč na 98,5 mld. tj. cca o 2,1 mld. Kč. U celní správy činil celkový objem nedoplatků cla a daní 5,9 mld. Kč.

V roce 2009 dosáhl objem vymáhaných daňových nedoplatků **68 mld. Kč** a ve srovnání s rokem 2008 se zvýšil o **0,6 mld. Kč** (index 2009/2008 = 1,01). Podíl vymáhaných daňových nedoplatků k celkovému kumulativnímu objemu daňových nedoplatků vzrostl oproti roku 2008 o **2 procentní body** na **69%**. Ve srovnání s rokem 2008 jejich objem vzrostl o **1,2 mld. Kč** na **17,4 mld. Kč**. Vývoj růstu objemu vymáhaných daňových nedoplatků v roce 2009 a v předchozích letech ukazuje ukazatel podílu vymáhaných daňových pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků za jednotlivé roky (v roce 2004 - 62,3%, v roce 2005 - 67,1%, v roce 2006 - 65,1%, v roce 2007 - 67,7%, v roce 2008 - 67% a v roce 2009 - 69%).

Počet evidovaných **daňových subjektů** se **snížil** o 107 532 (tj. o 1%) na 11 235 888 daňových subjektů, z toho počet aktivních daňových subjektů činil 9,3 mil. tj. 86,9% z celkového evidovaného počtu DS. Počet celních prohlášení na propuštění dováženého a vyváženého zboží do jednotlivých celních režimů se s výjimkou režimu tranzitu snížil oproti roku 2008 na 1 197 789, tj. o 18% celních prohlášení.

V roce 2009 bylo provedeno celkem **30 873** vytýkacích řízení a z toho **11 026** bylo ukončeno s vyčíslením rozdílu mezi původně deklarovanou daňovou povinností, nadměrným odpočtem nebo daňovou ztrátou a tím, co finanční úřady ve vytýkacím řízení vyměřily. Počet vytýkacích řízení oproti roku předchozímu poklesl cca o **13%** a naopak daňová povinnost vzrostla v důsledku vytýkacího řízení o **2 mld. Kč**. V rámci následných daňových kontrol vykonaných celními orgány (726 případů) byl zjištěn únik na cle a daních 94,7 mld. Kč.

Vybrané indikátory činnosti daňové správy:

	2006	2007	2008	2009
celkové příjmy vybírané DS jako % HDP	16,1 %	15,3 %	19,6 %	14,3 %
výše skutečně vybraných příjmů vybíraných DS vzhledem k odhadům schváleným ve státním rozpočtu	100,2 %	104,0 %	100,4 %	79,1 %
náklady na DS jako % příjmů vybíraných DS	1,4 %	1,3 %	1,3 %	1,5 %
příjmy DS na počet zaměstnanců DS (příjem na 1 zaměstnance)	37,4 mil.	42,8 mil.	39,5 mil.	34,1 mil.
počet kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	16,1 %	17,5 %	17,6 %	18,7 %
kumulovaný počet nedoplatků ke konci roku jako % příjmů vybíraných DS v daném roce	19,7 %	16,9 %	16,6 %	18,8 %
podíl elektronicky podaných daňových přiznání na celkovém počtu podaných daňových přiznání	1,1 %	1,6 %	1,5 %	2,6 %

Vybrané indikátory činnosti Celní správy ČR:

	2006	2007	2008	2009
celkové příjmy vybírané CS* jako % HDP	3,9 %	4,1 %	3,8 %	3,7 %
výše skutečně vybraných daňových příjmů vybíraných CS vzhledem k odhadům schváleným ve státním rozpočtu				
- SPD	94,6 %	100,1 %	93,5 %	86,4 %
- clo*	100,0 %	116,7 %	169,2 %	87,5 %
náklady na CS jako % příjmů vybíraných CS	3,7 %	3,5 %	3,3 %	3,61 %
náklady na správu daní k vybrané 1 Kč daní**	0,00943	0,00898	0,01116	0,00904
příjmy CS na počet zaměstnanců CS* (příjem na 1 zaměstnance)	18,1 mil.	21,0 mil.	22,5 mil.	22,0 mil.
počet kontrol s doměrkem větším než 10 000 Kč k celkovému počtu kontrol	26,3 %	20,5 %	21,1 %	26,9 %
kumulovaný počet nedoplatků ke konci roku jako % příjmů vybíraných CS v daném roce				
- z dovozu	4,9 %	3,4 %	3,7 %	3,8 %
- vnitrostátní	1,2 %	1,8 %	2,0 %	2,3 %
podíl elektronicky podaných CELNÍCH přiznání na celkovém počtu podaných celních přiznáních				
- dovozní režimy	75 %	61 %	62 %	92,8 %
- vývoz	80 %	90 %	94,5 %	95,9 %
- tranzit	82 %	87 %	86,5 %	99,9 %
podíl elektronicky podaných DAŇOVÝCH přiznání na celkovém počtu podaných daňových přiznáních	-	-	0,2 %	1,2 %

* nezahrnují příjmy odvedené do EU

** náklady na CS jako % příjmů vybíraných CS dosahují vyšších hodnot s ohledem na skutečnost, že celní správa provádí kromě správy daní řádu dalších činností: v roce 2005 i 2006 3,7%, v roce 2007 3,5%, v roce 2008 3,3% a v roce 2009 3,61%.